

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 18. Quid præterea notandum sit circa votum paupertatis in Religioso.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

natore mortuo ante acceptationem, (cujus tamen oppositum cum aliis docet *Lugo* d. 23. n. 75.) nihilominus legatum est validum, summa enim est disparitas, quia omne legatum prius post mortem validè acceptatur: Et in mortis periculo, quando Generalis consuli non potest, potest Provincialis, aut eo absente, Superior localis dare Scholastico licentiam condendi testamentum: atque etiam sufficit licentia Provincialis, quando testamentum fit proximè ante professionem, per quam statim redditur omnino irrevocabile, *Lugo* d. 3. n. 116., Et idem est, si fiat proximè ante mortem sub ratihabitione Generalis. Vide etiam *Pelliz.* suprà.

104 Q. 18. *Quid præterea notandum sit circa votum paupertatis in Religioso. R. seqq.*

§. I. Paupertas violari potest purè utendo re aliquâ absque licentia Superioris, nam suppositâ illâ sententiâ, quòd usus etiam licitus facti separari possit à dominio, Religiosus sine licentia utens pecuniâ, cujus dominium relinquet apud externum, peccabit contra paupertatem & dicetur proprietarius, non quòd habeat dominium proprietatis, sed quia habebit vitium proprietatis, utendo illâ pecuniâ tanquam suâ; vovens enim paupertatem abdicat se potestate utendi re tanquam suâ, utitur autem re tanquam suâ, si illâ utatur independenter à voluntate Superioris.

105 §. II. Religiosus admittit vitium proprietatis & peccat contra paupertatem, si sine ulla licentia Superioris apud externum comedat aut bibat, quamvis enim externus dicat se velle retinere totum illius cibi & potus dominium, tamen talis modus consumendi censetur in æstimatione morali usus rei tanquam suæ. *Nec obstat*, quòd Religiosus non peccet admit-tendo, v. g. ignem aut suffitum sibi factum ab externo, nam in his habet se merè passivè, & externus di-
citur

citur illum ignem aut suffitum ipsemet consumere in gratiam Religiosi: è contrà si Religiosus comedat aut bibat, ipsemet consumit, & maximè activè se habet, cum illum cibum & potum acceptet in suum usum, sibi applicet, & eundem sumat in alimentum, ita *Suar.* de relig. T. 3. l. 8. c. 11. n. 42. *Sanch.* in Decal. l. 7. c. 19. n. 53. *Amic.* de just. d. 14. n. 57. *Tamb.* in Decal. l. 8. t. l. c. 2. §. 5 n. 10. & alii contra *Lugo* de just. d. 5. n. 51., qui quamvis non affirmet absolutè, attamen inclinat in eam sententiam, quòd Religiosus etiam comedendo & bibendo habeat se tantum passivè, sed oppositum satis constat ex dictis: rectè tamen notat *Tamb.* n. 11. & c. l. n. 2. sæpe excusari à mortali; ideoque etiam *Suar.* n. 43. dicit regulariter non perveniri ad mortale, nec, per se loquendo, regulariter æstimari materiam gravem in ordine ad paupertatem. Vide dicenda n. 133.

§. III. Professus non potest sibi acquirere dominium rei donatæ vel emptæ, hinc si det sæculari & vicissim ab eo recipiat aliquid, quod recipit, acquiritur Monasterio, quod dat, manet Monasterii, *Bonac. Baun.* & alii, quamvis oppositum dicant probabile *Pelliz. & Diana* p. 10. t. 14 R. 2., putantes id, quod sæcularis reddit professo, censeri posse æquivalenter restitutionem illius, quod à professo accepit. 106

§. IV. Ut licentia Superioris excuset à violatione paupertatis, debet esse obtenta sine dolo; dolus autem est, si taceas id, quo declarato non solet dari licentia, vel si falsò exprimas tale, ob quod concedi solet, *Suar. Sanch. Castrop.* tr. 16. d. 3. p. 23. n. 1. Aliud est, si ea taceas vel falsò exprimas, quibus non obstantibus solet concedi licentia, quamvis difficilius, *Suar. Castrop.* supra. 107

§. V. Non est contra paupertatem acceptare aliquid sub conditione licentiæ obtinendæ, aut etiam don. 108

donare, dummodo res recuperari possit, si negetur licentia; quia cum conditio nil ponat in re, re ipsa suspenditur actus, *Lugo Pelliz. tr. 4. c. 2. n. 438.*

109 §. VI. Certum est ad licitè acceptandum vel expendendum sufficere licentiam præsumptam, quando Superior conveniri non potest, & urget occasio, *Suar. n. 3. Castrop. n. 6.* Item certum existimo, inquit *Castrop.*, sufficere licentiam tacitam, licet Superior conveniri posset: per hoc autem distinguuntur licentia præsumpta & tacita, quod præsumpta non supponatur de facto existere sed tantum existitura, si peteretur; & aliquando etiam vocatur interpretativa: è contra tacita censetur de facto existere, vel quia virtute in alia expressa continetur, vel quia ex circumstantiis prudenter colligitur adesse: sic si Superior tibi concedat veniam peregrinandi, nec prohibeat aliquid recipere & recepta expendere, eo ipso censetur consensisse, nisi tibi providerit de necessariis, *Suar. n. 7.* Item si consuetudo sit aliqua dandi vel recipiendi, & Superior non revocet, eam approbat, *Suar. Sanch. Castrop.* Item si sciat aut videat fieri, & non prohibeat, cum posset, quia in dissimulatione continetur quædam approbativa voluntas, *Sanch. Castrop. Pelliz. n. 417.* secus esset, si difficulter impedire posset, eò quòd, v. g. timeret, ne domus turbaretur tuis querelis, tum enim pure permittit & non excusaris, *Nav. Mendoza, Rodrig. Suar. Sanch. Castrop.*

110 §. VII. Si licentia præsentem Superiorem sit tantum præsumpta, quia nempe credis Superiorem daturum licentiam, si peteres, & tamen non petis præ verecundia vel alio respectu humano, docent *Nav. Sanch. Castrop. Bardi de Consc. d. 6. c. 3. §. 9.* ad summum fore veniale ex illa operari, quia facis dependentem à voluntate Superioris saltem futura, si peteres: huic doctrinæ merito contradicunt *Busenb. supra, Eliz.*

l. 4. q. 15. §. 1. in fine, *Lugo* d. 3. n. 124., nam si ad vitandum mortale sufficit credere, quod licentia daretur, si peteretur, nunquam petenda esset, nam vel creditur, vel non creditur danda; si creditur, jam non est opus petere, poterit autem ferè semper probabiliter præsumi dandam ab aliquo saltem mediatro Superiore; si non creditur, stultè petitur, ergo nunquam esset petenda in ordine ad vitandum mortale: itaque dicit *Lugo* n. 125. tum tantum posse sic procedi ex præsumpta licentia, quando Superior ita est invitus solum quoad modum, ut ratione modi, qui displicet, non sit etiam invitus quoad substantiam, solus enim modus tum manet contra voluntatem Superioris: de cætero si Superior ratione talis modi teneatur esse invitus etiam quoad substantiam, licentia præsumpta non sufficit, tenetur autem sæpe ex vi officii, etiam sub mortali, sic esse invitus, ne alioquin dissolvatur disciplina & observantia paupertatis: & simile dat *Lugo* de dispensatione, nam licet scias Superiorem hanc daturum, si peteres, tamen peccas operando illam non petitam, dum peti potest; admittit tamen n. 126. aliquando sufficere præsumptam ad hoc, ut Superior sit invitus tantum quoad modum, nam si ad sim Principi, qui ostendat se optare Reliquiarium meum, prudenter judico Superiorem non esse invitum, nequidem quoad modum, ut statim dem; si tamen Princeps optaret à me prius peti licentiam, & nihilominus eam non petitam statim darem, Superior adhuc non esset invitus quoad substantiam, sed tantum quoad hunc modum. Requiritur autem certitudinem moralem de futuro consensu Superioris, diximus l. 1. n. 821.

Objicies. Consensus præsumptus Domini excusat à furto, secundum dicta l. 3. p. 1. n. 946. & 1033. Item excusat à restitutione, secundum dicta l. 3. p. 2. n. 462.

n. 462., ergo similiter à violatione paupertatis. R. N. conf., quia cùm Dominus tantum attendat ad suam utilitatem, regulariter præsumitur, quòd displicentia talis modi non afferat displicentiam gravem quoad substantiam; è contrà Superior Religiosus debet attendere ad bonum commune Religionis, quod graviter pateretur, si invitus quoad talem modum non esset invitus quoad substantiam.

211 §. VIII. Si res extracta vel præsumpta licentia sit consumpta, non esse opus manifestare Superiori, putant *Suar. & Sanch.*, quod verum esse dicit *Lugo*, etiam si illicitè & absque ulla licentia esset consumpta, quia subditus non utetur amplius re illà, nec Superior potest amplius circa illam disponere: si tamen sit vendita aut donata alteri, manifestari debet, quia mansit Monasterii, quod habet jus repetendi.

212 §. IX. Si licentia tibi sit debita & injustè negetur, ita ut injustitia negationis teneat se ex parte Superioris, non ideo tibi licitus est usus, sicuti si injustè tibi negetur dispensatio, non ideo deobligaris: si autem licentia tibi ex parte tua debeat, ed quòd à Religione jus habeas, ut tibi concedatur, sufficit, ne votum violes, quia licentia tum jure ipso conceditur à Religione, hinc si Superior non suppeditet tibi necessaria ad victum vel vestitum juxta morem tuæ Religionis, licet simul negaret tibi licentiam acceptandi ab externis, licitè acceptares, nam saltem subordinatus ejusmodi Superior nequit te obligare ad paupertatem strictiorem promissâ, id est, ultra Religionis tuæ modum, *Castrop. n. 10.*; quæ tamen cautè intelligenda sunt, nam vix poterit prudenter præsumi veniam injustè negari à Superiore, qui habere potest ex circumstantiis causas nobis ignoras.

213 §. X. Si Superior illicitè det licentiam, *Nav. Sanch.* à n. 21. *Castrop. p. 23. n. 4.* dicunt subditum

illà

illā utentem peccare contra paupertatem, quia licentia illa est nulla : hinc dicunt ipsummet Superiorem ita utentem peccare contra paupertatem : contradicit *Lugo* n. 130., quia aliās subditus magis peccaret contra paupertatem, si Superiore mandante furaretur, quod quamvis concedant *Castrop. & Pelliz.* n. 419., tamen negant *Suar. & Sanch.* n. 55. Si dicas, subditum non furari sibi sed Monasterio, & ideo non esse proprietarium, similiter dico non expendere nomine suo sed Superioris, adeoque etiam non esse proprietarium : docet nihilominus recte *Lugo* à n. 131., & consentire videtur *Pelliz.* m. 437., quamvis talis subditus proprietarius non sit, cum propriā auctoritate nil usurpet tanquam suum, attamen posse peccare contra paupertatem, si non retineat statum pauperis, quem in se conservare tenetur.

§. XI. Si Superior det licentiam ad usus illicitos vel superfluos, *Nav. Sanch. Castrop. & Busenb.* ex eadem ratione dicunt tam Superiorem quàm subditum sic utentem peccare contra paupertatem, ac præterea ejusmodi licentiam esse invalidam, hinc si res pretiosa Religioso non sit nec putetur pro se vel aliis usui futura, uti si ei donetur lapis valens contra morbum comitiale, quo nec ipse nec alius, ubi erit, putetur laboraturus, docet *Less.* in auct. v. *paupertas Religiosa*, cas. 3., Superiorem non posse ei relinquere, si aliò migret: è contrà *S. Anton. Silv. Turrecrem. Less.* ipse alibi, *Tabien. Az. Graff.* aliique plures apud *Sanch.* n. 20. & cum *Lugo* n. 137. dicunt ejusmodi licentiam esse validam, adeoque subditum non peccare contra paupertatem, & videtur consentire *Pelliz.* n. 419., dicitque probabile *Diana* p. 3. t. 2. R. 65., quia si subditus cum licentia Superioris emat superflua, nemo dicet emptionem esse invalidam, ergo transfertur dominiū pretii, ergo consensus Superioris fuit

fuit validus: similiter si subditus cū licentia Superioris admittat superflua ab externis, acquirit Monasterio, ergo licentia illa est valida, nec peccat contra paupertatem, si conservet statum pauperis, secundū antedicta, quem conservare potest, licet cum licentia Superioris parvo sumptu conduceret meretricem, uti notat *Lugo* n. 135. Et ideo etiam si Religiosus cum licentia Superioris det externo aliquid etiam ad usum turpem, externum ad restitutionem non obligant *Bann. Lop.* & alii viri docti, quidquid cōtradican*t Sily. Mol. Rodrig. Sanch. Castrop.* n. 5; notatque *Rebell.* saltem sæpe præsumi Religionem consentire, ne periclitetur fama Superioris vel subditi. *Nec obstat*, quod Superior nō sit dominus sed tantū administrator, ipsi autem non sit commissa potestas sic administrandi, *nam* 1. Saltem Monasterium est dominus, & disponere potest de rebus suis etiam ad usus illicitos, præsumitur autem sæpe consentire, uti notavit *Rebell.* 2. Licet Superior sit tantū Administrator, tamen si nullum Monasterio inde nascatur damnum, nullo jure scitur, esse ejus potestatem restrictam ad solos usus licitos: atque ita potest Superior subdito dare generalem facultatem admittendi omni mense aureum, non restringendo ad admissionem licitam vel illicitam, *Lugo* n. 139. Et quamvis plurimi cum *Sanch.* n. 30. dicant, si Superior det absolutè licentiam, censeri limitasse intentionem ad solos usus licitos, quorum sententiam *Lugo* n. 142. fatetur communem & probabilissimam, tamen dicit oppositum non esse improbableem, quod ut verum absolutè tenent *Bann. Lop. Rebel. Salas*, ac probabile dicunt *Sayr. & Diana*, quia generaliter concedens licentiam vult, quantum potest, tollere impedimentum, quod esset ex defectu licentiæ, relinquendo usum conscientia subditi, sicuti si quis petat à te mutuam vel commodatam pecuniam,

cuniam, das illam generaliter ad omnes usus, nec restringis ad usus licitos, sed neque cooperaris, etiamsi ipse adhibeat ad illicitos: fatentur tamen omnes communiter cum *Sylvio* p. 1. v. *Abbatissa*, Superiorem peccare contra paupertatem, si cum damno Monasterii passim pro sua libertate de ejus bonis sine justa causa disponat: quales autem donationes sint Religiosis illicitæ, dictum est l. 3. p. 2. n. 808.

§. XII. Si Superior antecedens dederit mihi licentiam, valet, etiamsi ipse ab officio decesserit, *Lugo*, *Dicast. Diana* p. 11. t. 8. R. 54. E contra quamvis Superior licite acceptet pro se aliquid, tempore, quo est Superior, ac etiam licite retineat tempore, quo non est Superior, uti rectè *Lugo* contra *Dicast.*, attamen non poterit expendere sine licentia moderni sui Superioris, quia tantum aliis, non autem sibi ipsi poterat delegare seu committere potestatem ad exponendum pro tempore sequenti, cum inter delegantem & delegatum debeat esse distinctio.

§. XIII. Valet licentia prius negata à Prælato Superiore, si nullâ hujus factâ mentione eam obtineas à Prælato inferiore, etiamsi per regulam præscribatur, ut indicetur inferiori, cur negarit Superior; Ratio est, quia inferior habet de se potestatem ad hoc, uti suppono, & ignorantia negatæ ab alio licentiæ habet se per accidens, *Pelliz.* n. 416. Et quamvis Prælati Superior prohibuisset Inferiori dare talem licentiam, attamen adhuc validè daret, dummodo non sit addita clausula irritans factum, quia non ideo erat Prælato inferiori sublata sua potestas ordinaria, multa autem fiunt illicitè, quæ tamen valent, *Pelliz.* n. 436. Et idem est, si per statutum Ordinis prohibeatur, ne Superior det licentiam accipiendi aliquid, v. g. à consanguineis, nam si licentiam det sine causa, tantum agit contra statutum, fortè non obligans sub cul-

pa, sed tantum ex Regula; si autem det cum causa, nullo modo peccat subditus, cum Superior possit ex causa dispensare in ejusmodi statuto: aut saltem acceptare poterit ipse Superior nomine Monasterii, & tum si det subdito, certo evitabitur omnis culpa, *Pelliz. n. 444.*

217 §. XIV. Si Religiosus peregrinus fiat subditus Superiori loci, in quo est, uti fit in Societate JESU, hic potest dare licentiam, ut donet & acceptet, nec opus est postea licentiâ alterius Superioris, *Pelliz. n. 421.* Si autem aliquid donet vel recipiat sine licentia Superioris, quem habet, volens per litteras petere licentiam ab alio Superiore, v. g. à Provinciali vel Generali, quem putat fore faciliorem, dicit *Pelliz. n. 423.* non peccare contra paupertatem sed tantum venialiter contra obedientiam; & ita docet etiam cum aliis *Sanch. apud Pelliz. n. 424.* Religiosum non peccare nisi venialiter, si absque ulla venia hujus Superioris acceptet ac retineat aliquid ad breve tempus, quo adveniet alius Superior, vel quo scribat Provinciali.

218 §. XV. Si acceptes rem Superiori tradendam, raro potest esse mortale, *Castrop. p. 21. n. 5.*; si autem absolutè acceptes cogitans donare Titio, cui etiam dones sine licentia, peccas, quia res per acceptationem tuam jam erat Monasterii, è contrà si non acceptes, sed à donante petas facultatem ejus nomine dandi Titio, non peccas, *Suar. Sanch. Castrop. p. 22. n. 4. Diana p. 1. t. 6. R. 8.* alique multi; quod verum esse dicunt multi cum *Sanch. Castrop. Diana p. 3. t. 2. R. 65.*, quamvis donans non sciat, cui donare velis, sed id tuo arbitrio relinquat, quia relicta tibi sola personæ electio non immutat rem: si tamen tibi det rem, non determinans ejus usum, sed relinquens tuo arbitrio, ut nomine ejus in usum, quem voles, expens

expendas, ita ut etiam tibi possis applicare, *Suar. c. 15. n. 16.* putat te sic acceptando sine licentia Superioris peccare contra paupertatem, sed excusat *Castrop.* supra, si nolis tibi applicare, nisi dependenter à Superiore: hinc etiam *Suar. supra & Lugo d. 2. n. 54.* dicunt, si acceptas cum intentione expendendi nomine donantis in usum aliorum & non in utilitatem vel commoditatem tuam, te nullo modo peccare: docentque universaliter etiam *Sanch. c. 36. n. 4. Diana p. 1. t. 6. R. 29.* & alii nullo modo peccari contra paupertatem, si acceptentur elemosynæ distribuendæ in pauperes etiam non designatos à donante, quia distribuens per hoc nihil dominii acquirit, & jus distribuendi non est dominium nec usufructus nec usus, sed tantum potestas disponendi nomine alieno, quod non facit proprietarium. Vide *Sanchez.*

§. XVI. Si habeas licentiam dandi aliquid *Cajo, 119* & des *Titio*, non peccas, nisi Superior dederit licentiam pro *Cajo* ob peculiarem rationem, negaturus, si petivisses pro *Titio*, *Pelliz. n. 275.*

§. XVII. Si *Titio Religioso* detur licentia dandi *120* aliquid, quod dari solet Religiosis vel externis, hoc ipso secundum aliquos cum *Diana p. 3. t. 2. R. 65.* *Cajus* ejusdem Superioris cum *Titio* subditus habet licentiam acceptandi, quia dare & accipere sunt correlativa, ergo licentia ad unum censetur etiam esse ad alterum; potestque Religiosus, cui volet & solet dari, ejusmodi rem dare, quam habet cum licentia Superioris, & non solet concedi ad usum Religiosi, sed ad distribuendum aliis, *Sanch. Bonac. Pelliz. n. 428.* Similiter habens licentiam generalem acceptandi & dandi, potest vi talis licentiæ emere & vendere, *Lugo, Pelliz. n. 315.* Qui tamen habet licentiam acceptandi & dandi v. g. *Munuscula* aliis, non ideo potest vendere, quia scitur eam non esse mentem Superiorum illa concedentium.

§. XVIII. Habens licentiam quotidie acceptandi medium aureum, si eadem die acceptet à pluribus aut facessivè plures medios aureos, peccat, nam privilegium, quod est contra communem obligationem, est strictæ obligationis, uti dictum est l. r. n. 339. Accedit, quòd moraliter coalescant in unam majorem summam, quàm quæ licita est ei, *Diana* & alii cum *Burgh.* cent. 3. cas. 59. Et ut materiæ leves furti non coalescant, requirunt *Fill.* tr. 31. n. 244. & *Diana* p. I. t. 6. R. 34. saltem medium mensem; & idem putat hic dicendum *Burgh.*, ita ut velit intra duos menses non nisi quatuor ejusmodi acceptationes fieri, licet fortè non semper post unam interlabantur duæ septimanæ.

§. XIX. Si Religiosus mittatur Romam, censetur habere licentiam ibi emendi spiritualia mensecula & distribuendi, cum redierit, dummodo non fiant expensæ admodum excedentes, uti aliis consultis resolvit *Pelliz.* n. 431.

§. XX. Religiosi iter agentes vel extra claustra degentes facere possunt, inprimis moderatas elemosinas, id enim pietati & Religioni conforme est; deinde & donationes aliquas leves pro accepto beneficio, vel pro significatione amicitia, vel pro concilianda aliorum voluntate in favorem Religionis, *Suar.* à n. n. *Castrop.* n. 3.

§. XXI. Si Religiosus administret officium curæ animarum, quod sit beneficium saltem manuale, potest habere administrationem proventuum & etiam bonorum immobilium annexorum, uti probabiliter *Nav.*; si autem id, quodei commissum est, non sit beneficium, sed v. g. Vicaria ab Episcopo non instituta, sed solum constituta ad tempus ob aliquam necessitatem, attamen habens bona immobilia annexa, Superior non potest ei dare licentiam, ut ea ad-

mini-

ministret, *Trid. Sef. 25. c. 2. de Regul.* Si autem non habeat administrationem nisi aliquorum mobilium & emolumentorum, Superior eam concedere potest, *Less. in auct. v. paup. Relig. cas. 4.*

§. XXII. Si Religiosus sine licentia sumat rem è loco publico ac utatur, & postea reponat, *Az. Villal. Faber* dicunt non peccare contra paupertatem, quia non ideo de illa disponit; *Sanch. & Faust.* dicunt peccare, quia usus ipse, qui fit sine licentia, est actus dominii, secundum dicta n. 104. : *Diana p. 1. t. 6. R. 40.* dicit utramque sententiam esse probabilem, secunda tamen est probabilior & tenenda, nisi sit licentia generalis vel præsumpta.

§. XXIII. Religiosus longo tempore, scilicet per annum, utens sine licentia re alienâ notabili, aut eam occultans, ne auferri possit, peccat mortaliter, *Suar. Castrop. p. 21. n. 3.*; si tamen habeat palam, etiam si Superior non possit rescire esse alienam, *Az. Coriolan. Homob. & alii cum Diana p. 3. t. 2. R. 65.* dicunt non peccare mortaliter, si velit uti tantum ad tempus; *Castrop.* contradicit, si ad longum tempus uti velit.

§. XXIV. An Religiosus possit inire contractus, & Monasterium ejusmodi contractibus obligetur, videri possunt *Omni. de contr. d. 4. f. 8. & Castrop.* hinc d. 3. p. 15. & 16. Et speciatim, si Religiosus ex rebus ad usum sibi concessis mutuet alteri sine licentia, peccat; si tamen certus sit de restitutione & commodet, etiam externo, non peccat mortaliter, quia non transfertur dominium, nec res fit notabiliter deterior, uti suppono, usus autem temporalis non est tanti, ut censeatur esse materia mortalis, *Laym. Sanch. Diana p. 1. t. 6. R. 37.* & alii. Idem de mutuo dicunt *Led. & Pelliz. n. 281.*, quia quamvis per mutuum transferatur dominium, tamen vel hinc non

transfertur, vel cum restitui debeat, nec Monasterio
causandum sit grave damnum per illam carentiam
temporalem, actus ille mutuandi videtur esse quid
leve.

128 §. XXV. Religiosus non peccat mortaliter, si com-
modato accipiat rem, licet magni valoris absque li-
centia, *Pelliz. n. 284.* Aliud est, si accipiat mutuo,
quia tum vult acquirere dominium: putant tamen
Suar. Pelliz. n. 283. non esse mortale accipere 10.
aureos mutuos ad breve tempus: Quod si rem, quam
accipit mutuam, aut quam quomodocumque acce-
ptat absque licentia, non vellet acquirere sibi sed Mo-
nasterio, cui etiam postea extraderet, regulariter lo-
quendo non erit mortale, quia eousque præsumitur
consensus Superioris quoad substantiam, *Suar. Cas-
trop. Pelliz. n. 267.*

129 §. XXVI. Si Religiosus absque licentia pecuniam
alienam permisceat suæ, licet alienæ dominium ac-
quiratur, si permiscens id intendat, secundum dicta
l. 3. p. 2. n. 118., tamen non videtur grave contra
paupertatem, quia commutatio illa est valde mate-
rialis & accidentalis, tenebiturque æquivalentem ex
eodem cumulo restituere, *Lugo d. 6. à n. 162.* Quod
si mel alienum misceret vino suo, ut faceret mulsum,
peccaret contra paupertatem, quia notabiliter im-
mutaret vinum, & Dominus mellis partialiter ac-
quireret Dominium vini, vel saltem Monasterium
obligaretur Domino mellis pretium solvere; talem
autem permutationem non potest facere Religiosus
absque licentia.

130 §. XXVII. Si quis sine licentia permutet cum ex-
terno res sui Monasterii, & Monasterium per hoc
non patiatur damnum, *Lop. Rodrig. Peir. Led. &
alii, quorum sententiam Diana p. 1. t. 6. R. 38. vo-
cat probabilem, dicunt non ideo peccari, quia res
accepta*

accepta videtur esse æquivalenter prior, & adesse censetur interpretativa licentia: Alii cum *Sanch. c. 19. n. 67.* probabiliter contradicunt, quia permutatio est actus domini vel saltem usus rei tanquam suæ.

§. XXVIII. Est contra paupertatem, si Religiosus sine licentia fidejubeat, aut accipiat aliquid conservandum in vim contractus depositi, quia non licet ei tales in se obligationes assumere, *Sanch. Castrop. d. 4. p. 13. §. 4.* Non esset tamen contra paupertatem, si acceptaret aliquid tantum in fidam custodiam, *Castrop. d. 3. p. 21. n. 6.*

§. XXIX. Si Religiosus absque licentia faciat & donet amico, v. g. picturam magni valoris, peccat, quia opus factum statim erat acquisitum Monasterio: si tamen ille amicus antecederet petiisset ac subministrasset materiam, Religiosus autem fecisset pro ipso, non peccaret, quia potest sine licentia operam suam gratis exhibere alteri, *Bonac. Valer. Diana R. 6. Pelliz. n. 295.*

§. XXX. Quoad quantitatem gravem, loquendum esse de Religiosis, sicuti de filiis-familias, docent *Sanch. Rebell. & alii cum Fagund. in Decal. l. 7. c. 5.*, quantum autem requiratur, ut hi censeantur graviter peccare, dictum est *l. 3. p. 1. à n. 1032.* Addunt AA. citati Religiosos Ordinariè censendos esse velut filios hominum mediocriter divitum. *Lugo d. 3. à n. 172.* putat Religiosos non esse omnino æquiparandos filiis quoad materiam paupertatis, eò quòd Superior in illis sit magis invitus, non tam ratione damni temporalis, quàm spiritualis, quod præcipuè cavere tenetur, vide *Pelliz. à n. 254.* Notant autem *Suar. Sanch. Castrop. Fagund. Pelliz. n. 260.* necessariam esse minorem quantitatem, si usurpetur res Monasterii quàm externi, quia Superior ob majus damnum Monasterii est magis invitus.

§. XXXI.

334 §. XXXI. Si quis absque licentia recipiat aut expendat modica usque ad magnam quantitatem, Nav. Vega. Graff. Carbo, Less. censent probabile esse ista non uniri, adeoque non peccare mortaliter; sed oppositum tanquam probabilius tenent Sanch. Fagund. alique cum Pelliz. à n. 257.; excipiunt tamen parva comestibilia, quamvis ab initio esset animus illa profsequendi. Vide dictal. 3. p. 1. n. 1016., quæ hic applicari possunt.

335 §. XXXII. Licentia data ad majorem summam, quam dare possit Superior, juvat saltem ad summam, quæ ejus potestatem non excedit, quia in separabilibus utile per inutile non vitiatur, Pelliz. n. 442.

Religiosum posse repudiare donum, non tamen hæreditatem sibi oblatam, dixi l. 3. p. 2. n. 1160.

336 Q. 19. Quid specialiter notandum sit circa paupertatem in Societate IESU, & domos illius professas. R. Seqq.

§. I. In Epitome Instituti pag. 248. sic habetur, gratis dare debemus, quæ gratis accepimus, nec postulando nec admittendo stipendium vel elemosynas ullas, quibus Missæ vel Confessiones vel prædicationes vel lectiones vel quodvis aliud officium nostri Instituti compensari videatur. . . . prohibendumque, ne ullus Superior ac ne ipse quidem Præpositus Generalis in eo dispenset; declaratum præterea nullius Superioris super ea re vel licentiam vel dispensationem seu licitam seu validam esse: quæ igitur sic donantur, ut conjectura sit id fieri intuitu ministerii, non sunt admittenda, donec donantes planè intelligant accipi non posse, nisi nomine elemosynæ, & secluso omni alio respectu, atque hoc eodem modo ipsi quoque largiantur. Hoc non obstante, imò quamvis in Constit. p. 4. c. 7. §. 3. dicatur non convenire ullam Collegii dotationem
admitti